

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
I. Udvalgets nedsættelse og kommissorium	5
II. Forbindelserne til Færøerne	6
III. Organisationsmæssige forhold	6
IV Forhandlingerne om en overenskomstmæssig løsning, omfattende P/f SkipafelagiO og D.F.D.S.	7
V. Forhandlingerne om en overenskomstmæssig løsning, kun omfattende P/f Skipafelagiö	7
VI. Forhandlingerne om en aftale til sikring af Færøernes forsyning med strengt nødvendige varer i tilfælde af en konflik inden for transportfage- ne i det øvrige kongerige	8
VII. Konklusion	10

I. Udvalgets nedsættelse og kommissorium.

Udvalget er nedsat af statsministeren ved skrivelse til dets medlemmer af 5. april 1963 med den opgave at foretage en undersøgelse af mulighederne for at opretholde forbindelsen med Færøerne under eventuelle arbejdskonflikter inden for transportfagene i den øvrige del af riget.

Resultatet af udvalgets undersøgelse vil til sin tid blive forelagt Færøernes landsstyre med henblik på forhandlinger med de interesserede parter på Færøerne.

I henhold til statsministeren resolution er udvalget den 14. oktober 1964 blevet anmodet om at ville afgive sine fremtidige indstillinger til arbejdsministeren.

Som medlemmer af udvalget beskikkede statsministeriet:

Civildommer C. Ove Christensen, formand,
folketingsmand Johan Poulsen,
folketingsmand Johan Nielsen,
kontorchef, fru R. Bruun-Pedersen, statsministeriet,

kontorchef G. R. Nelson, arbejdsministeriet,
kommittet O. I. Mikkelsen, undervisningsministeriet,
udpeget af finansministeriet,

næstformand Einar Nielsen, Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund,
direktør Jens Mortensen, Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark, udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening,

forretningsfører F. Koed, Dansk Styrmandsforening, udpeget af Danmarks Skibsførerforening, Maskinmestrenes Forening og Dansk Styrmandsforening i fællesskab,

direktør Axel Eriksen, A/S Eriksen & Petersen, udpeget af P/f Skipafelagið Føroyar og

direktør J. Fog-Petersen, D.F.D.S.

Til sekretær for udvalget beskikkedes sekretær Leif Groth, statsministeriet.

Efter anmodning fra udvalget blev dette ved statsministeriets skrivelse af 21. november 1963 udvidet med følgende medlemmer:

Gruppeformand Ernst Borg, Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund,
formand Chr. Christensen, Havnearbejdernes Fællesforbund,

forbundsformand Sv. From Andersen, Sømændenes Forbund i Danmark,

forbundsformand Einar Berthelsen, Søfyrbødernes Forbund i Danmark,

formand Eiler Pedersen, Sø-Restaurantens Forbund i Danmark,

forretningsfører H. Mouritzen, Tjenerforbundet i Danmark,

sekretær S. Bøje Larsen, Radiotelegrafistforeningen af 1917,

vice-direktør Jens Degerbøl, Dansk Arbejdsgiverforening og

kaptajn K. W. Linnemann, Danmarks Rederiforening.

Gruppeformand Ernst Borg afløstes den 4. april 1964 af forretningsfører Carl Christensen som repræsentant for Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund.

Direktør G. R. Nelson afløstes den 28. april 1964 af kontorchef K. Kampmann som repræsentant for arbejdsministeriet.

De tidligere folketingsmedlemmer, førstelærer Johan Poulsen og sognepræst Johan Nielsen, afløstes den 17. november 1964 af folketingsmedlemmerne, skibsfører P. A. Andreasen og lærer P. Mohr Dam.

Efter næstformand Einar Nielsens død blev sekretær Verner Sørensen, Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund, den 11. oktober 1965 beskikket til medlem.

Direktør O. I. Mikkelsen afløstes den 17. november 1965 af kontorchef K. J. Christensen som repræsentant for økonomiministeriet.

Forbundsformand Einar Berthelsen afløstes den 4. oktober 1966 af forbundsformand Svend Fønsskov som repræsentant for Søfyrbødernes Forbund i Danmark.

Forbundsformand Eiler Pedersen afløstes den 4. oktober 1966 af forbundsformand Georg Andersen som repræsentant for Sø-Restaurantens Forbund i Danmark.

Udvalget var blevet nedsat, efter at de davæ-

rende færøske folketingsmedlemmer, førstelærer Johan Poulsen og sognepræst Johan Nielsen, i skrivelse til statsministeren havde anmodet om nedsættelse af et sådant udvalg, og efter at folketingsmand Johan Poulsen i åbningsdebatten i folketinget den 12. oktober 1961 havde rejst spørgsmålet.

I skrivelsen til statsministeren (aftrykt som bilag nr. 1) henvises til de igangværende overvejelser angående sikringen af forsyningerne til henholdsvis Grønland og Bornholm under en strejkesituation, og det betones, at Færøerne under en arbejdskonflikt vil være i ganske samme situation som de to andre dele af riget. Således nævnes det, at forsyningssituationen på Færøerne under strejken i foråret 1961 var meget vanskelig, da en del af beholdningerne af almindelige livsfornödenheder var opbrugt ved strejkens afslutning.

Ved forelæggelsen af spørgsmålet i folketinget den 12. oktober 1961 (uddrag af folketingstidende 1961/62 sp. 230 aftrykt som bilag nr. 2) fremhævede folketingsmand Johan Poulsen Færøernes afhængighed af forsyninger udefra, især fra det øvrige kongerige, og påviste, hvorledes der under strejken i maj 1961 havde været varemangel på Færøerne, ligesom fiskeriet ved Grønland var blevet hårdt ramt, da kutterne ikke kunne komme af sted på grund af mangel på nødvendig udrustning og nødvendige forsyninger fra Danmark.

På udvalgets 1. møde den 13. maj 1963 var der enighed om, at udvalgets opgave måtte være at sikre, at der i en krisesituation ikke opstod vanskeligheder for Færøejladsen på grund af konfliktsituationer i det øvrige kongerige, medens problemerne i forbindelse med anløb af færøske havne måtte henhøre under det færøske landsstyre.

II. Forbindelserne til Færøerne.

Færøerne besejles for tiden regelmæssigt af følgende skibe:

M/S »Tjaldur« og M/S »Blikur«, der ejes af det færøske rederi P/f Skipafelagið, Thorshavn.

M/S »Kronprins Frederik«, der ejes af D.F.D.S., M/S »Hanne R«, der er chartret af D.F.D.S.,

samt M/S »Hekla«, der ejes af den islandske stat.

Passagertal (maksimalbelægning) og tonnage for disse skibe fremgår af nedenstående oversigt:

	Passagerer	Tonnage	
		BRT.	NRT.
»Tjaldur«	384	2.661	1.462
»Kronprins Frederik« ..	281	3.937	2.288
»Hekla«	158	1.456	782
»Blikur«	12	500	249
»Hanne R«.....	—	399	224

Der blev i 1964 afsendt 57.700 og i 1965 75.000 t gods fra Færøerne til det øvrige kongerige, medens der fra det øvrige kongerige til Færøerne i 1964 af skibedes 31.300 og i 1965 36.700 t gods.

Udover skibstrafikken er der flyforbindelse 3 gange ugentlig med selskaberne Icelandair og Faroe Airways.

III. Organisationsmæssige forhold.

P/f Skipafelagið er medlem af Havnar Arbeidsgevarafelag under Føroya Arbeidsgevarafelag, men er ikke medlem af nogen organisation, tilknyttet Dansk Arbejdsgiverforening. Selskabet har i tiden indtil 1. januar 1966 i København været repræsenteret af A/S Eriksen & Petersen, hvorefter repræsentationen er blevet varetaget af Faroe Ship A/S. Ingen af disse virksomheder er eller har været organiseret under Dansk Arbejdsgiverforening.

Lastning og losning af Færøbådene har indtil 2. juli 1966 været udført gennem De forenede Handels- og Oplagspladser A/S, men er herefter overdraget til Motorships Agencies A/S. De to sidstnævnte virksomheder er som medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening.

På M/S »Tjaldur« er besætningen, kaptajnen, maskinmestre og hovmester ikke medlemmer af nogen faglig organisation i det øvrige kongerige, medens styrmænd, radiotelegrafist, kokke og tjenere er medlemmer af de respektive fagorganisationer her. (Oversigt over organisationsforholdene for officerer og besætning på M/S »Tjaldur« af trykt som bilag nr. 3).

Der eksisterer ikke kollektive overenskomster mellem det færøske dampskibsselskab og faglige organisationer i Danmark.

D.F.D.S. er medlem af Danmarks Rederiforening, der er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening, og dermed underkastet de mellem Rederiforeningen på den ene side og officers- og mandskabsorganisationerne på den anden side bestående kollektive overenskomster. Besætningerne på D.F.D.S.'s skibe er i det hele or-

ganiseret i fagorganisationerne i det øvrige kongerige.

IV. Forhandlingerne om en overenskomstmæssig løsning omfattende Skipafelagið og D.F.D.S.

Det blev allerede på udvalgets 1. møde konstateret, at problemerne med at sikre M/S »Tjaldur« sejlads på Færøerne under en eventuel konfliktsituation i Danmark på grund af rederiets og skibsbesætningens organisationsforhold måtte anses for små, medens D.F.D.S.' medlemsskab af Danmarks Rederiforening kunne gøre det uhyre vanskeligt at medtage selskabet i en eventuel overenskomstmæssig ordning.

Det blev derfor fra D.F.D.S.' side meddelt, at selskabet, på baggrund af at det ikke ønskede at udtræde af Arbejdsgiverforeningen, og af at det som følge heraf næppe var sandsynligt, at arbejderorganisationerne ville gå med til at give selskabet en særstilling for Færøsejladsen, ville være indforstået med, at en eventuel overenskomstordning ikke kom til at omfatte selskabets skibe.

Da man imidlertid fra statsministeriets side lagde stor vægt på, at den ordning, udvalget ved sine forhandlinger måtte nå frem til, kom til at omfatte såvel SkipafelagiSs som D.F.D.S.' skibe, var der i udvalget enighed om at forsøge at nå frem til en ordning omfattende de nævnte skibe fra begge rederier.

Udvalgets bestræbelser for at nå frem til en sådan ordning blev ikke kronet med held, og D.F.D.S.' repræsentant erklærede, at selskabet havde været villig til at medvirke til en ordning til sikring af sejladsen på Færøerne, men med beklagelse havde måtte erkende, at dets stilling som medlem af Danmarks Rederiforening på grund af arbejderorganisationernes krav om indskrænkning af dispositionsretten under en konflikt, for så vidt angik selskabets øvrige skibe, hindrede dets indtrædelse i en ordning, alle parter kunne godkende. På denne baggrund var man derfor indforstået med, at en eventuel overenskomstmæssig ordning kun kom til at omfatte SkipafelagiS.

Udvalgets øvrige medlemmer tog dette standpunkt til efterretning, idet statsministeriets repræsentant beklagede, at en aftale, omfattende begge rederier, syntes uigennemførlig.

V. Forhandlingerne om en overenskomstmæssig løsning, kun omfattende P/f Skipafelagid.

Problemet var, efter at det havde vist sig

umuligt at nå frem til en ordning, som omfattede D.F.D.S.' både, i det væsentlige begrænset til M/S »Tjaldur« losning og lastning i Københavns Havn, og udvalget henstillede derfor, at Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn udenfor udvalget drøftede muligheden af en eventuel ordning til sikring af M/S »Tjaldur« losning og lastning under en konfliktsituation, eventuelt svarende til den ordning, der var truffet vedrørende sejladsen på Grønland. Repræsentanterne for de to organisationer erklærede sig villige til at forhandle spørgsmålet og forelægge sagen for deres organisationer med henblik på opnåelse af en forhåndsudtalelse, der kunne afgives til drøftelse i udvalget.

På et møde den 2. november 1964 nåede repræsentanter for Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejderforbund, Havnearbejdernes Fællesforbund, Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn frem til et forslag til en forhåndsudtalelse (aftrykt som bilag nr. 4), ifølge hvilken der i eventuelle varsler om strejke og/eller lockout skulle gøres undtagelse for så vidt angik losning og lastning i Københavns Havn af M/S »Tjaldur« eller substitut, idet man konstaterede, at en hjemlig konflikt som hovedregel opstår af grunde, der ikke vedrører det færøske samfund.

Der blev ved forslagets udarbejdelse fra arbejderorganisationernes side særligt lagt vægt på, at forholdet ikke angår et rederi, som er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening, og det var en forudsætning, dels at dette organisationsforhold ikke blev ændret, dels, at der vedrørende kørsel i forbindelse med en sådan losning og lastning blev truffet en tilsvarende ordning, og endelig, at ordningen blev godkendt af udvalget.

Bestyrelsen for Havnearbejdernes Fællesforbund så sig imidlertid ikke i stand til at tiltræde denne forhåndsudtalelse.

Efter at være blevet gjort bekendt med det negative resultat af drøftelserne rettede et flertal af udvalgets medlemmer på det nærmest efterfølgende møde den 16. november 1964 henstilling til repræsentanterne for Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn om at optage nye drøftelser med henblik på at finde frem til en ordning.

Under disse drøftelser nåede man i februar 1965 til enighed om, at ovennævnte forslag til en aftale kunne godtages med den ændring, at der alene skulle være tale om alle strengt nødvendige forsyninger til den færøske befolkning, herunder - uden begrænsning — alle arter af levnedsmidler, hospitals- og lægeartikler samt medicinalvarer.

Denne enighed var fra Havnearbejdernes Fællesforbunds side betinget af, at Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn afgav en det pågældende medlem forpligtende erklæring om, at gods, der under en arbejdskonflikt indenfor transportfagene blev udlosset fra M/S »Tjaldur« eller substitut, ikke måtte udleveres, så længe konflikten varede, dog at dette ikke gjaldt let fordærvelige varer.

Dette forslag (aftrykt som bilag nr. 5) vandt imidlertid heller ikke tilslutning fra bestyrelsen for Havnearbejdernes Fællesforbund, der fandt, at det i al for bred almindelighed omhandlede losning og lastning i Københavns Havn, ligesom forbundet ikke havde fundet godtgjort, at der var det samme behov for at træffe en særlig ordning for Færøerne, som der havde været for Grønlands vedkommende.

På det efterfølgende møde blev udvalget gjort bekendt med, at disse drøftelser også var endt uden resultat.

Da bestyrelsen for Havnearbejdernes Fællesforbund i sit svar havde bemærket, at forbundet ikke havde fundet det godtgjort, at der var et tilstrækkelig stort behov for en særlig ordning for Færøerne, fandt udvalget det betimeligt at opfordre de færøske medlemmer af udvalget til at udarbejde en udtømmende redegørelse for nødvendigheden af at sikre Færøernes forsyning under en konfliktsituation.

Ydermere nedsatte man et underudvalg, bestående af repræsentanter for bestyrelserne for Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn samt et af de færøske medlemmer af udvalget under ledelse af formanden, til at drøfte problemerne med henblik på afgivelse af en redegørelse til udvalget.

I overensstemmelse med udvalgets opfordring udarbejdede folketingsmand P. A. Andreasen og direktør A. Eriksen en redegørelse for nødvendigheden af, at forsyningerne til Færøerne ikke svigtede i tilfælde af en konflikt i det øvrige kongerige.

I redegørelsen (aftrykt som bilag nr. 6) fremhæves det, at den færøske fiskerflåde i til-

fælde af en konfliktsituation vil blive ramt særlig hårdt, idet den netop i forårsmånederne, hvor sandsynligheden for en konfliktsituation er størst, udrustes med henblik på fjernfiskeriet, ligesom eftersyn, der kan nødvendiggøre udskiftning af større maskindele, som kun med stort besvær og megen forsinkelse kan fremskaffes andetsteds fra, finder sted på denne tid.

Herudover oplyses det, at Færøerne, for så vidt angår medicinalvarer, næsten udelukkende forsynes fra medicinalfabrikker i det øvrige kongerige.

VI. Forhandlingerne om en aftale til sikring af Færøernes forsyning med strengt nødvendige varer i tilfælde af en konflikt inden for transportfagene i det øvrige kongerige.

På grundlag af de drøftelser, der havde været i underudvalget, udarbejdede formanden efter opfordring fra Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn et den 4. april 1966 udsendt udkast til en aftale, der skulle sikre Færøernes forsyning med strengt nødvendige varer i tilfælde af en konflikt indenfor transportfagene i det øvrige kongerige (aftrykt som bilag nr. 7).

Udkastet fastslår indledningsvis, at problemet alene angår ekspeditionene af M/S »Tjaldur« eller substitut, tilhørende P/f Skipafelagið Føroyar, samt at det fra arbejderside er en forudsætning, at P/f Skipafelagið ikke er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening eller nogen organisation under denne, samt at denne tilstand opretholdes.

I henhold til aftaleudkastet skal der i eventuelle varsler om strejke og/eller lockout gøres undtagelse, for så vidt angår lastning af hospitals- og lægeartikler samt medicinalvarer til Færøerne.

Såfremt forsyningssituationen i det færøske samfund under en arbejdsstandsning i Københavns Havn bliver kritisk, skal spørgsmålet om, i hvilket omfang lastning af strengt nødvendige varer i M/S »Tjaldur« eller substitut bør tillades, forelægges til afgørelse i et af hovedorganisationerne særligt nedsat nævn, hvortil hver af disse udpeger 3 medlemmer, medens dommer C. Ove Christensen tiltræder som nævnets formand og opmand.

I skrivelse af 5. april 1966 (aftrykt som bilag nr. 8) har formanden foreslået de 2 direkte implicerede organisationer, at undtagelsen også skal gælde forudgående losning, dog betin-

get af, at der bliver givet bindende erklæring om, at del: udlossede gods ikke må udleveres, så længe konflikten varer.

Bestyrelsen for Havnearbejdernes Fællesklub har i skrivelse af 18. april 1966 (aftrykt som bilag nr. 9) meddelt, at den har kunnet tiltræde det oprindelige udkast af 4. april 1966 til en aftale, medens den har måttet afvise den foreslåede tilføjelse om forudgående losning af M/S »Tjaldur«.

Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn har i skrivelse af 9. juni 1966 (aftrykt som bilag nr. 10) tiltrådt forslaget af 4. april 1966.

På udvalgets møder den 25. maj og den 6. oktober 1966 har udkastet været forelagt sammen med ændringsforslaget, ligesom udvalget er blevet orienteret om de implicerede organisationers stillingtagen.

Under drøftelserne på mødet den 6. oktober 1966 har repræsentanterne for Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn tiltrådt, at aftalen udvides, således at M/S »Tjaldur« eller substitut vil blive udlosset første gang skibet ankommer til København efter udbrud af en arbejds-konflikt, dog betinget af, at der afgives bindende erklæring om, at det udlossede gods, bortset fra let fordærvelige varer, ikke må udleveres, så længe konflikten varer.

Den af Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn tiltrådte aftale har herefter følgende ordlyd:

»I henhold til beslutning af det udvalg, der af statsministeriet er nedsat til at foretage en undersøgelse af mulighederne for at opretholde forbindelsen med Færøerne under eventuelle arbejds-konflikter inden for transportfagene i den øvrige del af kongeriget, har undertegnede organisationer på en række møder behandlet spørgsmålet om losnings- og lastningsforholdet i Københavns Havn.

Der er enighed om, at problemet alene angår ekspeditionen af M/S »Tjaldur« eller substitut, tilhørende P/f SkipafelagiS Føroyar, og altså ikke Det forenede Dampskibsselskab. Førstnævnte selskab er ikke tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening eller nogen organisation under denne forening, og det er en forudsætning fra arbejdersiden, at denne tilstand opretholdes.

Under hensyn hertil, og idet der er enighed om, at en hjemlig konflikt som hovedregel op-

står af grunde, der ikke vedrører det færøske samfund, går undertegnede organisationer ind for, at der i eventuelle varsler om strejke og/eller lockout gøres undtagelse for såvidt angår lastning af hospitals- og lægeartikler samt medicinalvarer til Færøerne.

Undtagelsen gælder tillige losning af M/S »Tjaldur« eller substitut ved første ankomst til København efter udbrud af en konflikt, dog betinget af, at der afgives bindende erklæring om, at det udlossede gods, bortset fra let fordærvelige varer, ikke må udleveres, så længe konflikten varer.

For så vidt en arbejdsstandsning i Københavns Havn medfører, at forsyningssituationen i det færøske samfund kan betegnes som kritisk, er organisationerne derhos enige om, at spørgsmålet om, i hvilket omfang lastning af strengt nødvendige varer i M/S »Tjaldur eller substitut skal tillades, forelægges et af hovedorganisationerne særligt nedsat nævn til afgørelse.

Der er enighed om, at hver af hovedorganisationerne udpeger 3 nævnsmedlemmer, samt at formanden for det fornævnte af statsministeriet nedsatte udvalg, civildommer C. Ove Christensen, tiltræder nævnet som formand og opmand. «

Repræsentanten for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn har erklæret, at det er en forudsætning for foreningens tiltræden, at de færøske repræsentanter i udvalget erklærer sig indforstået med, at det ved forhandlingerne i udvalget og mellem de direkte interesserede organisationer har været umuligt at opnå en aftale, der i videre omfang tilgodeser de færøske interesser.

Repræsentanterne for Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund har udtrykt visse betænkeligheder ved at lade et nævn afgøre, i hvilket omfang lastning af strengt nødvendige varer skal tillades, idet der herved vil blive tale om en voldgiftsretlig behandling af dette spørgsmål, men de har under hensyntagen til Færøernes særlige behov ikke villet lade disse betænkeligheder hindre, at aftalen er blevet tiltrådt, og de har i øvrigt givet tilsagn om hovedorganisationernes medvirken til nævnsbehandling i påkommende tilfælde.

Der er fra de færøske folketingsmænd udtalt beklagelse af, at det ikke har været muligt at nå til enighed om en videregående aftale,

men man har erkendt, at den foreliggende aftale under de givne omstændigheder er det bedst mulige resultat.

VII. Konklusion:

Den mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn afsluttede, stærkt begrænsede aftale har ingen indflydelse på D.F.D.S.'s sejlads på Færøerne, og dette selskabs skibe i denne fart vil derfor fremdeles i sædvanligt omfang kunne blive berørt af konflikter såvel på søen som i Københavns Havn.

Det færøske rederi P/f »Skjapafelagið«s skibe, der ikke er omfattet af kollektive overenskomster med danske faglige organisationer, må antages at kunne sejle uberørt af konflikter, hvori de danske sømands- og søfyrbøderorganisationer er inddraget. Denne sejlads vil alene blive berørt af arbejdsstandsninger i Københavns Havn, hvor stevedorearbejdet udføres af en under Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn organiseret arbejdsgiver, der er underkastet den mellem denne forening og Havnearbejdernes Fællesforbund bestående kollektive overenskomst.

Persontrafikken med det færøske selskabs skibe vil kunne gennemføres uhindret af arbejdsstandsninger i Københavns Havn.

Med hensyn til godstrafikken vil det fremtidig stille sig således, at der i tilfælde af strejke og/eller lockout af havnearbejdere i Københavns Havn foreligger risiko for, at losning ikke vil finde sted af gods, som måtte ankomme med skib fra Færøerne, idet der dog ifølge aftalen er gjort undtagelse, for så vidt angår losning af M/S »Tjaldur« eller substitut ved før-

ste ankomst til København efter udbrud af en konflikt, dog betinget af, at der afgives bindende erklæring om, at det udløste gods, bortset fra let fordærvelige varer, ikke må udleveres, så længe konflikten varer.

Med hensyn til indladning i M/S »Tjaldur« eller andet skib, som måtte erstatte dette, vil lastning af hospitals- og lægeartikler samt medicinalvarer blive udført af havnearbejderne, hvorimod det i en strejkesituation eventuelt må forventes, at andet gods ikke vil blive indladet, så længe forsyningsituationen på Færøerne ikke kan betegnes som kritisk.

Er dette tilfældet, er der ved den indgåede aftale åbnet mulighed for ved en nævnskendelse at få afgjort, i hvilket omfang lastning af strengt nødvendige varer skal finde sted.

For så vidt angår kørsel af gods, der således kan blive omfattet af undtagelsesbestemmelserne, fremgår det af de under udvalgsforhandlingerne fremsatte udtalelser, at der ikke vil opstå vanskeligheder i så henseende.

Det har ikke ved de langvarige og indgående forhandlinger, der har været ført dels i udvalget, dels mellem organisationerne - til dels under udvalgsformandens medvirken - været muligt at nå frem til overenskomstmæssige aftaler, der i videre omfang end den forannævnte sikrer godstrafikken til og fra Færøerne under arbejdsstandsninger i Danmark.

Det er udvalgets bestemte opfattelse, at forhandlingsmulighederne er absolut udtømte, samt at det ikke findes tilrådeligt, at der for eksempel ad lovgivningsvejen gennemføres generelle bestemmelser, som tager sigte på dette specielle forhold under en eventuel arbejdskonflikt på transportområdet.

København, den 16. november 1966.

C. Ove Christensen
(Formand)

R. Bruun-Pedersen

Christian Christensen

Axel Eriksen

Svend Fønsskov

K. W. Linnemann

Georg Andersen

S. Bøje Larsen

K. J. Christensen

J. Fog-Petersen

K. Kampmann

P. Mohr Dam

Verner Sørensen

P. A. Andreasen

Carl Christensen

Jens Degerbøl

Sv. From Andersen

F. Koed

Jens Mortensen

/Leif Groth

BILAGSFORTEGNELSE

Bilag nr. 1. Skrivelse af 5. september 1961 fra folketingsmand Johan Poulsen til statsminister Viggo Kampmann	12
Bilag nr. 2. Uddrag af folketingstidende 1961/62 spalte 230.	13
Bilag nr. 3. Oversigt over organisationsforholdene for besætningen på M/S »Tjaldur«	14
Bilag nr. 4. Udkast til udtalelse fra Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejderforbund, Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark, Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn angående undtagelse i eventuelle varsler om strejke og/eller lockout for så vidt angår losning eller lastning i Københavns Havn af M/S »Tjaldur« eller substitut	15
Bilag nr. 5. Udkast til udtalelse fra Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn angående undtagelse i eventuelle varsler om strejke og/eller lockout for så vidt angår losning og lastning i Københavns Havn af M/S »Tjaldur« eller substitut af strengt nødvendige forsyninger til den færøske befolkning	16
Bilag nr. 6. Redegørelse for nødvendigheden af at sikre Færøernes forsyning i en konfliktsituation.	17
Bilag nr. 7. Formandens udkast af 4. april 1966 til en aftale mellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, der skal sikre Færøernes forsyning med strengt nødvendige varer i en konfliktsituation.	18
Bilag nr. 8. Skrivelse af 5. april fra formanden vedrørende tilføjelse til udkast af 4. april 1966.	19
Bilag nr. 9. Skrivelse af 18. april 1966 fra Havnearbejdernes Fællesforbund vedrørende tiltrædelse af aftaleudkast af 4. april 1966.	20
Bilag nr. 10. Skrivelse af 9. juni 1966 fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn vedrørende tiltrædelse af aftaleudkast af 4. april 1966 ..	21

Jeg ser, at regeringen har taget initiativet til at nedsætte et udvalg, der skal beskæftige sig med spørgsmålet vedrørende sikringen af tilførsel af forsyninger til Bornholm under eventuelle fremtidige arbejdskonflikter. Jeg ser ligeledes, at folketingsmand E. Ninn-Hansen har rettet et spørgsmål til Grønlandsministeren om det samme forhold vedrørende Grønland, idet han ønsker at vide, hvorvidt regeringen vil sikre forbindelserne til Grønland, såfremt en arbejdskonflikt på ny skulle indtræffe.

Det er formentlig overflødig nærmere at påvise, at Færøerne under en arbejdskonflikt som den, vi havde i sidste forår, er i ganske samme situation som de to andre nævnte rigsdele.

Når Færøerne ikke kom med i billedet under strejkedebatten i folketinget, så skyldtes det ikke, at der var mindre anledning dertil end for de andres vedkommende, men mere min personlige indstilling om at vise loyalitet over for enhver siddende regering, hvilken politisk form den end har. Jeg ønskede ikke at være med til at gøre situationen mere kompliceret for den siddende regering, end den var i forvejen. Jeg ønskede med andre ord ikke at tilspidse situationen yderligere ved at få Færøerne draget ind i diskussionen. Så længe der ikke kom en direkte opfordring til mig herom fra Færøerne, ønskede jeg at være passiv.

Men det var en kendsgerning, at forsynings-situationen på øerne var vanskelig, og beholdningerne af almindelige livsformødenheder var dels opbrugt og dels ved at være det, da konflikten blev afblæst.

Jeg vil derfor henstille, at statsministeriet foranlediger, at der for Færøernes vedkommende træffes en tilsvarende ordning med hensyn til sikringen af tilførsel under mulige fremtidige arbejdskonflikter som for Bornholm og Grønlands vedkommende.

Skulle ministeriet ønske konkrete oplysninger med hensyn til virkningerne af strejkerne på færøsk handels- og erhvervsliv, vil ministeriet sikkert kunne få dem ved henvendelse til A/S Balslev & Goos, Strandgade 32, eller Havsteen, også Strandgade, eller eventuelle andre danske firmaer, der driver handelsvirksomhed på Færøerne.

Johan M. Fr. Poulsen (sign.).

P.S.

Jeg skal tilføje, at jeg har talt med min kollega Johan Nielsen om nærværende sag, og han deler ganske min opfattelse. Nærværende henvendelse er således fra begge de færøske repræsentanter i folketinget.

J. P.

**Folketingsmand Johan Poulsens forslag om nedsættelse af et udvalg vedrørende opret-
holdelse af forbindelse med Færøerne under de eventuelle arbejdskonflikter.**

Som det fremgår af den højtærede statsministers åbningstale, har regeringen nedsat to udvalg med den opgave at overveje mulighederne for at sikre uhindret forbindelse med Grønland og Bornholm under arbejdskonflikter. Jeg vil tillade mig at henstille til den højtærede statsminister at tage under overvejelse, om der ikke skulle være anledning til at gøre noget tilsvarende for Færøerne. Færøerne er i næsten lige så høj grad som Grønland henvist til at få deres forsyninger udefra. Kun på ét område er vi selvforsynende, nemlig med fisk. Så godt som alt det øvrige må vi importere, og langt den overvejende del af vor import får vi fra Danmark. Ved afslutningen af arbejdskonflikten i foråret var de fleste lagre tømte, og vare-

mangelen var almindelig rundt om på øerne, men det var ikke nok hermed. Mange af vore kuttere lå på det pågældende tidspunkt klar til at sejle til Grønland på fiskeri, men kunne ikke komme af sted, da den udrustning og de forsyninger, de skulle have fra Danmark til turen, udeblev på grund af konflikten. Arbejdskonflikten påførte således ikke alene de handlende på Færøerne, men hele det færøske samfund betydelige tab ved den delvise lammelse af det færøske Grønlandsfiskeri, som udeblivelsen af udrustningerne medførte. Da arbejdsoverenskomsterne mig bekendt udløber om foråret, er det til at forudse, at vi under en eventuel fremtidig konflikt vil komme i nøjagtig samme situation.

Organisationsforholdene for M/S »Tjaldur's« besætning

Kaptajn Johan Ziskason: Uorganiseret.

Overstyrmand Alvur Zachariassen: **Medlem af Dansk Styrmandsforening.**

2. styrmand Pall Kunoy: Medlem af Dansk Styrmandsforening.

Afløserstyrmand Ove Ellingsgård: Medlem af Dansk Styrmandsforening (passiv).

Telegrafist Eirikur Nielsen: Medlem af Radiotelegrafistforeningen af 1917.

Maskinchef Knut Nolsøe,

1. maskinmester Rober F. Lindenskov,

2. » Svend Askham,

3. » Andreas C. Jacobsen,

Jun. » Åge Ellendersen,

» » Andreas Thomsen: alle medlemmer af Føroya Maskinistfelag.

Samtlige motormænd er uorganiserede.

Hele dæksbesætningen uorganiseret.

Hovmester Napoleon Olsen: uorganiseret.

Kokke og ungdokke: Medlemmer af Sø-restaurationens Forbund i Danmark.

Samtlige tjener: medlemmer af Tjenerforbundet i Danmark.

I henhold til beslutning af det udvalg, der af statsministeriet er nedsat til at foretage en undersøgelse af mulighederne for at opretholde forbindelsen med Færøerne under eventuelle arbejdskonflikter inden for transportfagene i den øvrige del af riget, har undertegnede organisationer på et dags dato afholdt møde behandlet spørgsmålet om losnings- og lastningsforholdene i Københavns Havn.

De på udvalgets sidst afholdte møde fremsatte udtalelser, hvorom der endnu ikke forelå noget referat, blev gennemgået, og der var enighed om, at problemet alene angår ekspeditionen af M/S »Tjaldur« eller substitut, tilhørende P/f Skipafelagið Føroyar, og altså ikke Det forenede Dampskibs-Selskab. Ligeledes blev det bekræftet, at førstnævnte selskab ikke er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening eller en organisation under nævnte forening.

Under hensyn hertil, og idet der var enighed om, at en hjemlig konflikt som hovedregel opstår af grunde, der ikke vedrører det færøske

samfund, aftaltes det, at undertegnede organisationer går ind for, at der i eventuelle varsler om strejke og/eller lockout gøres undtagelse for så vidt angår losning og lastning i Københavns Havn af M/S »Tjaldur« eller substitut.

Der er herved fra arbejderorganisationernes side særligt lagt vægt på, at forholdet ikke angår et rederi, som er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening, og det er en forudsætning, dels at dette organisationsforhold ikke ændres, og dels, at der vedrørende kørsel i forbindelse med en sådan losning og lastning træffes en tilsvarende ordning, og endelig, at ordningen godkendes af det nedsatte udvalg.

Ovenstående aftale er afhængig af godkendelse fra Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, og meddelelsen om eventuel godkendelse skal foreligge senest lørdag den 14. november 1964.

København, den 2. november 1964.

Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder
Forbund

Carl Christensen (sign.)

Havnearbejdernes Fællesforbund

Chr. Christensen (sign.)

Sammenslutningen af Havne- og Købmands-
organisationer i Danmark

Jens Mortensen (sign.)

Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns
Havn

Johan Borgsmidt (sign.)

Til

udvalget vedrørende opretholdelse af forbindelsen med Færøerne under eventuelle arbejdskonflikter.

På udvalgets møde den 16. november 1964 rettede et flertal af udvalgets tilstedeværende medlemmer en henstilling til vore organisationer om at optage en ny drøftelse med henblik på at nå frem til en ordning, der tager sigte på at sikre de nødvendige forsyninger til Færøerne under hjemlige arbejdskonflikter. I den anledning har vore organisationer atter drøftet sagen.

Havnarbejdernes Fællesforbund gjorde gældende, at det forslag, som var fremkommet på det den 2. november 1964 afholdte møde, og som forbundets bestyrelse havde taget afstand fra, i al for bred almindelighed havde omhandlet losning og lastning i Københavns Havn. Der burde efter forbundets mening gennemføres en begrænsning, ligesom der måtte skabes en vis sikkerhed for, at de udlossede varer ikke bliver udleveret under en arbejdskonflikt indenfor transportfagene.

Havnarbejdernes Fællesforbund:

Ved en nærmere gennemgang af disse problemer opnåedes enighed om, at udkastet af 2. november 1964 kunne godkendes med den ændring, at der alene skal være tale om alle strengt nødvendige forsyninger til den færøske befolkning, herunder — uden begrænsning — alle arter af levnedsmidler, hospitals- og lægeartikler samt medicinalvarer.

Denne enighed er fra forbundets side betinget af, at Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn afgiver en det pågældende medlem forpligtende erklæring om, at gods, der under en arbejdskonflikt indenfor transportfagene udlosses fra M/S »Tjaldur« eller substitut, ikke må udleveres, så længe konflikten varer, dog at dette ikke gælder letfordærlige varer.

København, februar 1965.

Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn:

Til

Udvalget vedrørende Opretholdelse af Forbindelsen med Færøerne under eventuelle Arbejdskonflikter.

Efter Henstilling skal vi tillade os at fremkomme med forskellige Oplysninger, som vi mener, maa være af Interesse for ovennævnte Sag.

Hvis eventuelle Arbejdskonflikter senere maatte opstaa - navnlig under Foraars Maanederne - bliver det uden Tvivl det mest uheldige Tidspunkt for den færøske Befolkning, som netop i disse Maaneder arbejder under Højtryk, for at bringe den færøske Fiskerflaade i sødygtig Stand til at gaa ud paa det store og farefulde Fiskeri i det nordlige Atlanterhav under Grønland.

Der skal, til Udrustning af denne Flaade, anvendes saa mange forskellige Ting, som ikke kan medtages under denne Rapport, men blot nævne i Flæng, Garn, Net, Tovværk, Fornyelse eller Komplettering af Medicinkister etc., etc., foruden Mønstring af Mandskab til hele denne Flaade.

Mange af disse Skibe skal paa Bedding, for at skrubes og males i Bunden, men først og sidst gælder det Skibet's Maskineri (Motor), som uden Tvivl skal gennemgaa et grundigt Eftersyn, og ved et saadant Eftersyn viser det sig ofte, at der er Dele i Motoren, som trænger **til** at udskiftes, eller hvertfald nødvendigt at anskaffe visse Reservedele, for at sikre sig, i Tilfælde af Uheld maatte indtræffe, under det farefulde Fiskeri ude paa det store Hav.

Flere af de færøske Skibe er forsynet med Motorer fra danske Fabrikker, saasom Vølund Motorfabrik, Alpha-Diesel, samt andre kendte Fabrikker her i Landet, som selvfølgelig altid ligger med Reservedele til deres egne Motorer, og hurtigst: kan fremskaffes til Færøerne, forudsat Pendulfarten med m.s. »TJALDUR« opretholdes.

I modsat Fald, maa de Skibe, som kommer ud for saadanne Uheld, søge til fremmed Land, for at faa eftergjort de Reservedele, som maatte være en tvingende Nødvendighed for dette farefulde Fiskeri, og under Forudsætning af, at disse Dele ikke kan fremstilles paa Færøerne.

Men det tager sin Tid, først skal der udarbejdes Tegninger til saadanne Reservedele, eller slidte og defekte Reservedele skal fremsendes **til** det Land, som vil paatage sig dette Arbejde, og kan kun blive lejlighedsvis hvad Skibsforbindelse angaar, og den Tid som medgaaer hertil, vil være fuldkommen ødelæggende for Foraars-Fiskeriet for de Skibe, som maatte komme ud for saadanne Uheld.

Dernæst skal vi oplyse om, at alle Artikler, som anvendes af Læger, Hospitaler og Sygehuse paa Færøerne, saasom kirurgiske Instrumenter og Dele hertil, Medicinal-Varer, samt mange andre Ting, som hører under Hospitals-Artikler, kommer hovedsagelig fra Danmark, og leveres af vore herværende kendte Medicinal-Fa brikker, som efter mange Aar's Samarbejde med Hospitaler og Læger paa Færøerne, nøjagtig ved, hvad der anvendes af Medicinalvarer under normale Forhold, og derfor altid ligger med Lager af de vigtigste Artikler.

Hvis disse livsvigtige Ting for de færøske Fiskere og den øvrige Befolkning, pludselig skal omstilles til et fremmed Land, vil det, ligesom nævnt i vort første Afsnit af disse Oplysninger, være forbundet med store Vanskeligheder og Tidsspilde, som kan skabe Alvorligheder for Færøerne.

Vi synes, at disse Exempler, som vi her har anført, uden Overdrivelse maa dække Ordet »LIVSVIGTIGT«.

I Tilknytning hertil vil vi gerne gøre opmærksom paa, at det er en staaende Regel og Instruktion fra Det Færøske Dampskibsselskab, at Reservedele **til** Skibe, samt Medicin og lignende livsvigtige Varer til Skibene, Lægerne samt Hospitalerne og Sygehuse paa Færøerne, gaar frem for alle andre vigtige Varer, som afskibes med m.s. »TJALDUR«, og derfor ser vi Gang paa Gang, at Ordre, som fremkommer til herværende Medicinal-Fabrikker samme Dag, som m.s. »TJALDUR« afsejler herfra, kan naa at komme frem inden Skibet's Afgang herfra, udelukkende, fordi de fleste Fabrikker ligger med Reserverlager af ovennævnte vigtige Ting.

Ærbødigst

sign. Poul A. Andreasen
Folketingsmand paa Færøerne

sign. Axel Eriksen
Direktør

I henhold til beslutning af det udvalg, der af statsministeriet er nedsat til at foretage en undersøgelse af mulighederne for at opretholde forbindelsen med Færøerne under eventuelle arbejdskonflikter inden for transportfagene i den øvrige del af riget, har undertegnede organisationer på en række møder behandlet spørgsmålet om løsnings- og lastningsforholdet i Københavns Havn.

Der er enighed om, at problemet alene angår ekspeditionen af M/S »Tjaldur« eller substitut, tilhørende P/f Skipafelagið, Føroyar, og altså ikke Det forenede Dampskibsselskab. Førstnævnte selskab er ikke tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening eller nogen organisation under denne forening, og det er en forudsætning fra arbejdernes side, at denne tilstand oprettholdes.

Under hensyn hertil, og idet der er enighed om, at en hjemlig konflikt som hovedregel opstår af grunde, der ikke vedrører det færøske

samfund, går undertegnede organisationer ind for, at der i eventuelle varsler om strejke og/eller lockout gøres undtagelse for så vidt angår lastning af hospitals- og lægeartikler samt medicinalvarer til Færøerne.

For så vidt en arbejdsstandsning i Københavns Havn medfører, at forsyningssituationen i det færøske samfund kan betegnes som kritisk, er organisationerne derhos enige om, at spørgsmålet om, i hvilket omfang lastning af strengt nødvendige varer i M/S »Tjaldur« eller substitut skal tillades, forelægges et af hovedorganisationerne særligt nedsat nævn til afgørelse.

Der er enighed om, at hver af hovedorganisationerne udpeger 3 nævnsmedlemmer, samt at formanden for det fornævnte af statsministeriet nedsatte, civildommer C. Ove Christensen, tiltræder nævnet som formand og opmand.

København, den 4. april 1966.

Den 5. april 1966

- 1) Hr. direktør, landsretssagfører Jens Mortensen.
- 2) Hr. formand Chr. Christensen.

Ved nærmere eftertanke vil jeg foreslå, at der i det i går fremsendte udkast til stykke 3 føjes følgende:

»Undtagelsen gælder tillige forudgående los-

ning dog betinget af, at der afgives bindende erklæring om, at det udlossede gods ikke må udleveres, så længe konflikten varer«.

Med venlig hilsen

18. april 1966

Hr. civildommer C. Ove Christensen,
Østerbrogade 95,
0.-

Idet vi anerkender modtagelsen af hr. civil-
dommerens udkast for aftale om særlige be-
stemmelser vedrørende trafikken på Færøerne
under en eventuelt konflikt her i landet, kan
vi herved meddele, at spørgsmålet har været
behandlet i vor afdelingsledelse den 15. ds.

Bestyrelsen for afdelingen har kunnet tiltræ-
de det af 4. april udarbejdede udkast til aftale,

medens den af hr. civildommeren fremsendte
tilføjelse af 5. april derimod må afvises af **vor**
bestyrelse.

Med venlig hilsen

P. V.

Chr. Christensen (sign.).

København, den 9. juni 1966

Hr. civildommer C. Ove Christensen,
Østerbrogade 95,

0.-

**Opretholdelse af forbindelse med Færøerne
under eventuelle arbejdskonflikter.**

Under henvisning til det under udvalgs-
mødet den 25. maj d. å. passerede tillader jeg mig
herved på foreningens vegne at bekræfte, at

man kan tiltræde det af civildommeren udar-
bejdede udkast af 4. april d. å.

Med venlig hilsen

JensMortens(si)

